۱- خدمات چیست؟ مثال بزنید.

« **پاسخ** »

آن‌چه انسان در مقابل پول خریداری می‌کند و به وسیله‌ی آن نیازها یا خواسته‌هایش را برطرف می‌سازد غیرملموس و غیرفیزیکی است، خدمات نام دارد. مانند خدمات معلمان، پزشکان، رانندگان و مشاوران حقوقی

۲- کالا چیست؟ مثال بزنید.

« **پاسخ** »

شیئی باارزش اقتصادی و بازاری است که برای تأمین نیاز یا خواسته‌ای تولید می‌شود؛ مانند محصولات غذایی، لوازم‌التحریر، لباس، دارو، اسباب‌بازی و ...

۳- نگاه دین اسلام به اقتصاد چگونه است؟

« **پاسخ** »

اسلام در دسترس نبودن معاش را خطر می‌داند که اعتقادات انسان را تهدید می‌کند. از نظر اسلام، تلاش برای رفع فقر و رسیدن به رفاه و توانگری مادی پسندیده است و اقتصاد در زندگی فرد، اهمیت ویژه‌ای دارد؛ اما عقل انسان را به تنهایی برای موفقیت و رسیدن به هدف کافی نمی‌داند و دلیل فرستادن پیامبران و فلسفه‌ی ارائه‌ی دین هم همین است. قرآن تأکید می‌کند که رفع همه‌ی مشکلات انسان (حتی مشکلات مادی) در گروی عمل به آموزه‌های الهی است.
هم‌چنین یکی از علت‌های توجه اسلام به اقتصاد، اهمیت روز افزون مسائل اقتصادی در حیات جمعی انسان‌ها و تأثیر عوامل اقتصادی بر همه‌ی جنبه‌های زندگی فرد، خانواده و جامعه - اعم از اجتماعی، سیاسی و فرهنگی - می‌باشد.

۴- اهمیت علم اقتصاد را بیان کنید.

« **پاسخ** »

امروزه علم اقتصاد جایگاه والایی بین مجموعه دانش و معارف بشری دارد و جزء انتخاب‌های اول دانش‌آموزان نخبه و مستعد برای ورود به دانشگاه می‌باشد؛ چرا که هم عمق علمی زیادی دارد و هم نیاز به مؤسسات دولتی و خصوصی به این رشته بسیار زیاد می‌باشد.

۵- علم اقتصاد درباره‌ی چه موضوعاتی بحث می‌کند؟

« **پاسخ** »

دانشمندان علوم اقتصادی، موضوعات اقتصادی مانند تولید، مصرف، توزیع، تجارت، قیمت، رشد و پیشرفت، فقر و مالیات را با روش علمی مورد مطالعه قرار می‌دهند.

۶- علم اقتصاد را تعریف کنید.

« **پاسخ** »

علم اقتصاد، علمی است که انتخاب‌های بشر را به صورت رابطه‌ی بین منابع و عوامل تولید کمیاب که موارد استفاده مختلف دارند - و نیازهای مادی نامحدود او مطالعه و با ارائه‌ی بهترین انتخاب‌ها، رفتارهای فردی و جمعی انسان را مدیریت می‌کند.

۷- بهترین استفاده از منابع و امکانات کدام است؟

« **پاسخ** »

ملاک بهترین بودن، آن است که با استفاده از این منابع می‌توان بیش‌ترین میزان منافع (مانند تولید) را به دست آورد و سطح بالاتری از رفاه را برای انسان فراهم کند.

۸- کمیابی چه وقت ایجاد می‌شود؟

« **پاسخ** »

کمیابی وضعیت پیچیده‌ای است که در اثر کمبود منابع و محدودیت بهره‌برداری از منابع ایجاد می‌شود.

۹- چرا افراد باید در میان خواسته‌های خود به انتخاب دست بزنند؟

« **پاسخ** »

چون منابع و امکانات در دسترس بشر محدود می‌باشد و از طرفی، نیازهای انسان نامحدود است. به همین دلیل، انسان نمی‌تواند همه‌ی آن‌چه را که می‌خواهد، هم‌زمان و همیشه داشته باشد. در نتیجه، افراد باید در میان خواسته‌های خود به انتخاب دست بزنند و از میان نیازهای نامحدود خود، آن گروه از نیازهایی را که اولویت بیش‌تری دارند، انتخاب و برطرف سازند.

۱۰- محدودیت در بهره‌برداری از منابع را شرح دهید.

« **پاسخ** »

منابع و امکانات برای انسان، هم امکان مصارف متعددی دارد و هم با روش‌های مختلفی می‌توان از آن‌ها استفاده کرد ؛ به طور مثال، زمین‌های کشاورزی را هم می‌توان برای تولید پوشاک به زیر کشت برد و هم برای تهیه‌ی غذا در آن گندم کاشت. روش‌های کشت و آبیاری هم گوناگون است.

۱۱- منظور از «محدودیت منابع و امکانات» چیست؟

« **پاسخ** »

زمین‌های کشاورزی، ذخایر معدنی، منابع طبیعی، سرمایه و نیروی کار که در اختیار جامعه قرار دارد - هر قدر هم که زیاد باشد - محدود است. زمین‌های کشاورزی نامرغوب، محدود بودن دانش بشر در تشخیص ذخایر معادن و استفاده‌ی بی‌رویه از منابع در قرن گذشته که باعث تضییع حقوق نسل‌های بعد می‌شود، این محدودیت را دامن می‌زند.

۱۲- انسان موجودی کمال‌جو است. این جمله یعنی چه؟

« **پاسخ** »

با برآورده شدن پاره‌ای از نیازهای انسان، احساس بی‌نیازی به او دست نمی‌دهد؛ بلکه نیازهای تازه‌ای در او شکل می‌گیرد.

۱۳- مراتب نیازهای انسان چگونه است؟

« **پاسخ** »

به طور طبیعی، اولین مرتبه از نیازهای اولیه‌ی زندگی، مادی است؛ شامل آب، غذا، مسکن و امنیت و ...
نیازهای انسان به نیازهای مادی محدود نمی‌شود، بلکه نیازهای عاطفی، روحی، نیاز به علم، هنر، فرهنگ، دین و اخلاق، نیاز به ارتباط و تعامل با انسان‌ها از جمله نیازهایی است که بدون رفع آن‌ها، انسان به کمال خود نخواهد رسید.

۱۴- نیازهای انسان چگونه محرک فعالیت او می‌شود؟

« **پاسخ** »

نیازهای انسان محرکت فعالیت و تلاش اوست؛ به عبارت دیگر، انسان به دنبال احساس نیاز تصمیم می‌گیرد که آن نیاز را برطرف سازد و بعد از رفع نیاز، احساس رضایت کند.

۱۵- فعالان اقتصادی خرد، کلان و بین‌المللی را نام ببرید.

« **پاسخ** »

افراد، خانواده‌ها یا شرکت‌ها، انواع مؤسسات انتفاعی یا غیرانتفاعی، خیریه‌ها و ... در تولید محصولات و یا مصرف آن‌ها و مبادله با یک‌دیگر نقش ایفا می‌کنند. این‌ها «فعالان خرد اقتصاد» می‌باشند.
به دولت که برای ایجاد نظم و انضباط و نظارت بر عملکرد اقتصاد یا تأمین برخی نیازهای عمومی (مثل دفاع نظامی) فعالیت می‌کنند، «فعال یا بازیگر کلان» می‌گویند.
اگر در بررسی خود از سطح جامعه فراتر برویم و صحنه‌ی بین‌المللی و جهانی را درنظر بگیریم، کشورها (بازیگران کلان) با یک‌دیگر روابط و مبادلات تجاری و اقتصادی دارند که در این‌جا نقش «فعالان یا بازیگران بین‌المللی» را دارند.

۱۶- هزینه‌ی فرصت بیان‌گر چه چیزی است؟ این اصل چگونه در تصمیم‌گیری درست به ما کمک می‌کند؟

« **پاسخ** »

هزینه ی فرصت یا «هزینه ی فرصت از دست رفته» بیانگر آن چیزی است که از آن صرف‌نظر کرده و به عبارتی، آن‌را از دست داده‌ایم. مثلاً اگر پولمان را (که محدود است) به خرید لباس اختصاص دادیم، از خرید کتاب و سایر ملزومات و نفعی که از آن‌ها می‌توانستیم ببریم، محروم شده‌ایم و یا مثلاً با انتخاب کشت گندم، منافع کاشتن توت‌فرنگی را دیگر در آن نخواهیم داشت. باید توجه داشت که ما نمی‌توانیم هم‌زمان هر دو انتخاب را داشته باشیم و به ناچار باید از فهرست خود، یکی را انتخاب کنیم.
هزینه‌ی فرصت به ما کمک می‌کند که در جهت تخصیص منابع و امکانات خود، درست تصمیم‌گیری کنیم و خواسته‌هایی را انتخاب کنیم که در مقایسه با خواسته‌های انتخاب نشده از دست رفته، ارزش انتخاب شدن را داشته باشد.

۱۷- زمانی داشتن تلفن همراه کالایی تجملی بود. اساسی و ضروری بودن تلفن همراه یا تجملی بودن آن، چگونه تعیین می‌شود؟

« **پاسخ** »

این‌که یک کالا ضروری یا تجملی است از فردی به فردی و زمانی به زمان دیگر و حتی جامعه‌ای به جامعه‌ی دیگر متفاوت است. در گذشته که ارتباطات به شکل کنونی سریع و دقیق نشده بود، تلفن همراه یک کالای تجملی بود، ولی در حال حاضر با پیشرفت بیش‌تر تکنولوژی و ارتباطات، تلفن همراه یک کالای کاملاً ضروری است که نداشتن آن در زندگی اجتماعی و اقتصادی، آسیب وارد می‌کند.

۱۸- بین وضعیت اقتصادی و استقلال فرهنگی - سیاسی جامعه چه ارتباطی است؟

« **پاسخ** »

یکی از علل اهمیت روزافزون مسائل اقتصادی در جهان امروز، تأثیر عوامل اقتصادی بر همه ی جنبه‌های زندگی ملل - اعم از اجتماعی، سیاسی و فرهنگی - است. کشوری که وضعیت اقتصادی آن نابسامان است و نتواند پابه‌پای بقیه‌ی کشورهای دنیا، در مسیر پیشرفت حرکت کند، بسیار آسیب‌پذیر است و از نظر اجتماعی و سیاسی به بحران‌های گسترده دچار می‌گردد. چنین جامعه‌ای نمی‌تواند با اتکا به فرهنگ ملی خود، مسیر آینده‌ی خویش را تعیین کند و به شدت تحت تأثیر فرهنگ مهاجم غربی و شرقی قرار می‌گیرد. بنابراین، پیشرفت اقتصادی یک جامعه، به عنوان مهم‌ترین ابزار حفظ استقلال سیاسی و فرهنگی آن جامعه به حساب می‌آید.

۱۹- اقتصاد چیست؟ دیدگاه اسلام نسبت به اقتصاد چگونه است؟

« **پاسخ** »

اقتصاد، علمی است که انتخاب‌های بشر را به صورت رابطه ی بین منابع و عوامل تولید کمیاب که موارد استفاده مختلف دارند و نیازهای مادی نامحدود او مطالعه و با ارائه‌ی بهترین انتخاب‌ها، رفتارهای فردی و جمعی انسان را مدیریت می‌کند.

در اسلام، ارتقای معنوی و خداگونه شدن اصل می‌باشد و تلاش می‌کند انسان را از اسارت مادیات و دل‌بستن به دنیا برهاند، ولی از طرفی، اسلام در دسترس نبودن معاش را خطر می‌داند که اعتقادات انسان را تهدید می‌کند. از نظر اسلام، تلاش برای رفع فقر و رسیدن به رفاه و توانگری مادی پسندیده است. بدین ترتیب، از نظر اسلام، اقتصاد در زندگی اهمیت ویژه‌ای دارد. اما علاوه بر عقل، وجود پیامبران و دین برای رسیدن به اقتصاد سالم و کامل، لازم می‌باشد.

۲۰- چرا افراد باید در میان خواسته‌های خود به انتخاب دست بزنند؟

« **پاسخ** »

چون منابع و امکانات در دسترس بشر محدود می‌باشند و از طرفی نیازهای انسان نامحدود است. بنابراین، افراد به ناچار باید در میان خواسته‌های خود به انتخاب دست بزنند و از میان نیازهای نامحدود خود، آن گروه از نیازهایی را که اولویت بیش‌تری دارند، انتخاب و برطرف سازند.

۲۱- منظور از داشتن «قابلیت مصارف متعدد» منابع و امکانات چیست؟

« **پاسخ** »

منظور این است که از منابع و امکانات می‌توان برای رفع نیازهای مختلف و متنوع استفاده کرد. مثلاً زمین‌های کشاورزی را هم می‌توان برای تولید پوشاک به زیر کشت پنبه برد و هم برای تهیه‌ی غذا در آن گندم کاشت یا نیروی کار هم می‌تواند در فعالیت‌های تولیدی شرکت کند و هم به شکل نظامی در خدمات تأمین امنیت کشور باشد.

۲۲- پنج مورد کالای واسطه‌ای نام ببرید.

« **پاسخ** »

لاستیک اتومبیل - گلگیر - لامپ تصویر تلویزیون - پنبه - پشم و ...

۲۳- چند نمونه از کالاها و خدماتی که در طول یک ماه مورد استفاده‌ی خانواده‌ی شما قرار می‌گیرد را فهرست کنید.

« **پاسخ** »

کالا: مواد خوراکی - لوازم منزل - پوشاک

خدمات: نیاز به آموزش - هزینه‌ی دارو و درمان - نیاز به ارتباطات و ...

۲۴- برخی موضوعات مورد بحث علم اقتصاد به طور دهم در جدول زیر آمده است. طبق نمونه آن‌ها را پیدا کنید و در جای مناسب بنویسید.

الف ارز ت ـــــ و ـــــ

ب ـــــ ق ـــــ ع ـــــ

پ ـــــ د ـــــ ت ـــــ

ت ـــــ م مصرف م ـــــ

س ـــــ ت ـــــ ب ـــــ

س	د	ب	س	ا	ن	د	ا	ر	ت
ر	م	د	ق	ص	ت	ق	ا	ض	ا
م	ا	ل	ی	ا	ت	و	ل	ی	د
ا	ل	و	م	ب	و	د	ج	هـ	ر
ی	ی	ا	ت	ا	ز	و	ا	ی	ا
هـ	ا	ر	و	ن	ی	ن	ر	ج	م
گ	ت	ز	س	ک	ع	ر	ض	هـ	د
ذ	پ	س	ا	ن	د	ا	ز	ن	ی
ا	س	م	ص	ر	ف	ک	ر	د	ش
ر	ت	د	ج	و	ا	ر	د	ا	ت
ی	و	ر	و	ن	ت	و	س	ع	هـ

« **پاسخ** »

الف- ارز / ت- توزیع / و- واردات / ب- بودجه / ق- قیمت / ع- عرضه / پ- پس‌انداز / د- درآمد / ت- تقاضا / ت- تولید / م- مصرف / م- مالیات / س- سرمایه‌گذاری / ت- توسعه / ب- بانک

۲۵- شکل زیر، نشان می‌دهد که از زمین چه استفاده‌هایی می‌توان به عمل آورد. محل خالی را با پیشنهاد خود پر کنید. هم‌چنین با درنظر گرفتن اولویت‌های شهر خود، آن‌ها را به ترتیب شماره‌گذاری کنید و هزینه فرصت انتخاب خود را تعیین کنید.

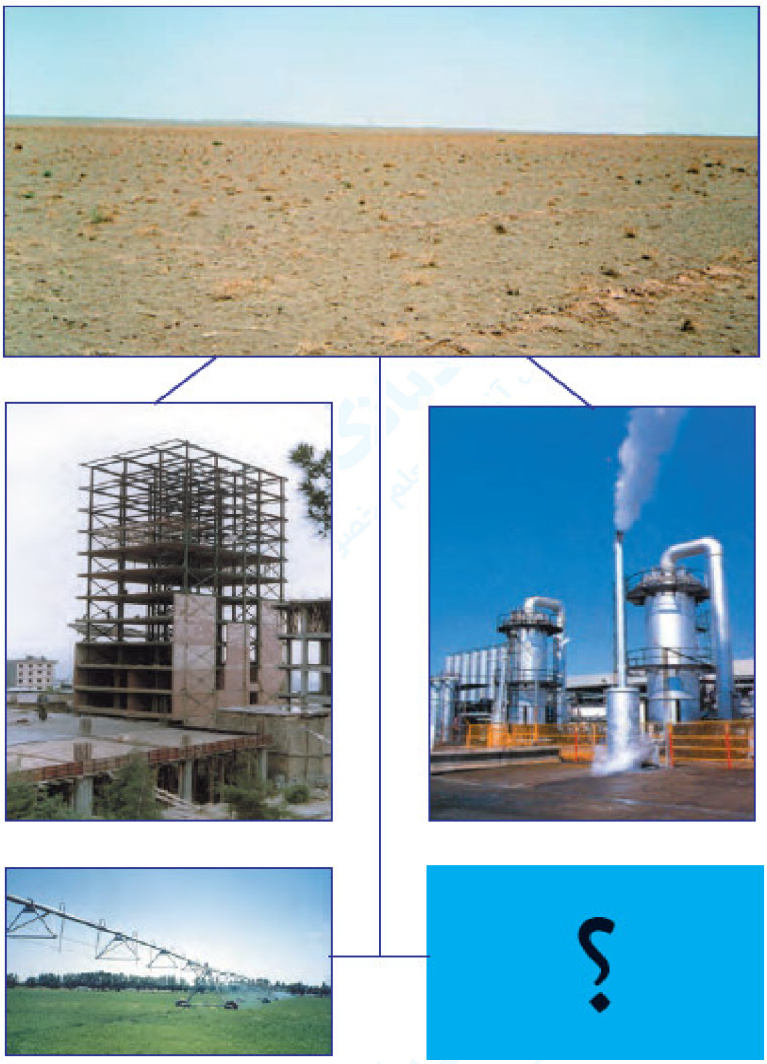

« **پاسخ** »

پاسخ به عهده‌ی دانش‌آموز. با توجه به اولویت‌ها و کمبودهای شهر خود پاسخ دهد. به طور مثال (بیمارستان - کتابخانه - پارک و ...)

۲۶- در مثال‌های یاد شده، بحث کنید چرا اگر فرد یا جامعه‌ای به دنبال منافع واقعی و درست خود باشد، انتخاب‌های کوتاه‌مدتی نمی‌کند؟ کشورهای موفق چگونه انتخاب‌هایی کرده‌اند؟

« **پاسخ** »

در انتخاب‌های کوتاه‌مدت، منفعت کم و موقتی و کوتاه‌مدت کسب می‌شود. اما در بلندمدت منافع زیاد و بلندمدت جاگزین می‌شود. مثلاً کشورهایی که صادرات و فروش بی‌رویه نفت دارند و به فکر ذخیره‌سازی برای نسل‌های آینده و یا تولید فرآورده‌های نفتی نیستند، به دلیل انتخاب کوتاه‌مدت (صرفاً فروش نفت) احتمال این‌که با کمبود ذخایر در آینده مواجه شوند وجود دارد.

۲۷- فهرستی از انتخاب‌های پیشِ روی خود را در عرصه‌ی زندگی فردی، خانوادگی، اقتصادی و اجتماعی تهیه، و در مورد روش انتخاب خود، گفت‌وگو کنید.

« **پاسخ** »

انتخاب رشته تحصیلی در دبیرستان و دانشگاه - محل تحصیل - محل سکونت - انتخاب همسر - انتخاب نماینده مجلس و ریاست جمهوری و ... . انتخاب افراد در همه موارد ذکر شده باید عقلانی باشد، و در هر انتخابی منافع آن‌را درنظر بگیریم.

۲۸- پول ماهانه یکی از امکاناتی است که ممکن است والدین در اختیار شما قرار دهند. گزینه‌های خود را از مصارف متعدد آن فهرست، و بحث کنید که انتخاب‌های شما با انتخاب‌های دیگران چه تفاوتی دارد؟

« **پاسخ** »

لوازم‌التحریر - لباس - کتاب کمک درسی - خرید مواد خوراکی و ... . بهترین مصرف پول ماهانه این است که بهترین استفاده را از آن ببریم. (پاسخ فعالیت بستگی به نظر دانش‌آموزان دارد.)

۲۹- فهرستی از نیازهای مادی و غیرمادی انسان‌ها ارائه کنید.

« **پاسخ** »

نیازهای مادی: مسکن - خوراک - پوشاک - امکانات رفاهی و ...
نیازهای غیرمادی: امنیت - احترام - نیازهای عاطفی - نیازهای آموزشی و ...

۳۰- با توجه به این‌که موضوع اصلی علم اقتصاد «مسئله انتخاب است، فهرستی از گزینه‌های پیش‌روی خود را در عرصه‌ی زندگی فردی، خانوادگی، اقتصادی و اجتماعی تهیه کنید.

« **پاسخ** »

زندگی فردی (ادامه‌ی تحصیل، کار، ورزش، ...)
زندگی خانوادگی (تغییر محل زندگی، افزایش تعداد افراد خانواده، بستگان جدید و ارتباطات فامیلی و ...)
اقتصادی (یافتن شغل، خرید یا نخریدن وسایل ...)
اجتماعی (دوستان حقیقی یا اینترنتی، شرکت در فعالیت‌های اجتماعی)

۳۱- خدمات چیست؟ مثال بزنید:

« **پاسخ** »

آنچه انسان در مقابل پول خریداری می‌کند تا نیازهایش را برطرف سازد فقط در اشیای فیزیکی خلاصه نمی‌شود بلکه فعالیت‌هایی وجود دارد که آنها رافع نیاز او هستند مانند خدمات پزشکان- مشاوران یا خدمات آموزشی ... که خدمات خوانده می‌شوند.

۳۲- کالا چیست؟ مثال بزنید:

« **پاسخ** »

کالا عبارت از شیئی است که برای تأمین و رفع یکی از نیازهای انسان مورد استفاده قرار می‌گیرد برای به دست آوردن آن‌ها پول می‌پردازیم، مانند لوازم تحریر، لباس، دارو و .....

۳۳- تفاوت کالاهای ضروری و تجملی را بنویسید؟ مثال بزنید:

« **پاسخ** »

کالاهایی که نیازهای اولیه (خوراک، پوشاک، مسکن ...) را برطرف می‌کنند، ضروری و کالاهایی که برای تأمین نیازهای کم‌اهمیّت‌تر (لوستر، فرش گران‌قیمت) مصرف می‌شوند، لوکس یا تجملی نام دارند.

۳۴- تفاوت عمده‌ی کالاهای مصرفی و واسطه‌ای چیست؟ مثال بزنید:

« **پاسخ** »

کالاهایی که در بازار عرضه می‌شوند و به فروش می‌رسند: اگر خانوارها آنها را تهیه و مصرف کنند کالای مصرفی نام دارد مانند پوشاک یاخواربار ولی اگر تولیدکنندگان دیگری برای تولید کالاهای مختلف دیگر آن‌ها را خریداری کنند و مورد استفاده قرار دهند، مانند مواد اولیه، کالای واسطه‌ای نام دارد.

۳۵- پنج نوع کالای واسطه‌ای را نام ببرید.

« **پاسخ** »

لاستیک اتومبیل - نخ، لامپ اتومبیل، ورق‌های فولادی در تولید اتومبیل، پشم در تولید فرش

۳۶- هزینه‌ی فرصت بیانگر چه چیزی است؟ این اصل چگونه در تصمیم‌گیری درست به ما کمک می‌کند؟

« **پاسخ** »

وقتی منابع و امکانات در دسترس را که قابلیت مصارف متعدد دارند به مصرف خاصی می‌رسانیم، از مصارف دیگر آن صرف‌نظر کرده‌ایم و در واقع بیانگر آن چیزی است که از آن صرف‌نظر کرده‌ایم. کمکی که به ما می‌کند این است که با انتخاب نیاز بیش‌تر در مورد یک محصول بیش‌تر به تولید آن بپردازیم. مثلاً زمینی را که می‌توانیم در آن گندم کشت کنیم، به کشت پنبه اختصاص دهیم.

۳۷- فرض کنید جامعه‌ای به جای تولید کالاهای اساسی و ضروری به تولید کالاهای لوکس و تجملی بپردازد. به نظر شما، آیا این اقدام صحیح است؟ چرا؟

« **پاسخ** »

خیر، زیرا کالاهای تجملی و لوکس نیازهای اصلی انسان را برطرف نمی‌سازد و جامعه باید به تولید کالاهای اساسی و ضروری اقدام کند تا به خودکفایی برسد و نیاز به جوامع دیگر نداشته باشد.

۳۸- منظور از دانستن «قابلیت مصارف متعدد» در مورد منابع و امکانات چیست؟

« **پاسخ** »

منابع و امکانات در دسترس انسان کاربردهای گوناگونی دارند. به عنوان مثال باید تصمیم گرفت که زمین‌های محدود کشاورزی را به کشت گندم اختصاص داد یا کشت پنبه. بنابراین استفاده‌های گوناگون از امکانات قابلیت مصارف متعدد می‌باشد.

۳۹- چند نمونه از کالاها و خدماتی را که در طول ماه مورد استفاده‌ی خانواده‌ی شما قرار می‌گیرد، فهرست کنید.

« **پاسخ** »

مواد غذایی، پوشاک، میوه، دارو، کالا استفاده از کلاسهای درسی، خدمات پزشکی و دندانپزشکی، وکالت، خدمات می‌باشند.

۴۰- برخی موضوعات مورد بحث علم اقتصاد به طور درهم در جدول روبه‌رو آمده است. طبق نمونه آن‌ها را پیدا کنید و در جای مناسب بنویسید.

س	د	ب	س	ا	ن	د	ا	ر	ت
ر	م	و	ق	ن	ت	ق	ا	ض	ا
م	ا	ل	ی	ا	ت	و	ل	ی	د
ا	ل	و	م	ب	و	د	ج	ه	ر
ی	ی	ا	ت	ا	ز	و	ا	ی	ا
ه	ا	ر	و	ن	ی	ن	ر	ج	م
گ	ت	ز	س	ک	ع	ر	ض	ه	د
ذ	پ	س	ا	ن	د	ا	ز	ن	ی
ا	س	م	ص	ر	ف	ک	ر	د	ش
ر	ت	د	ج	و	ا	ر	د	ا	ت
ی	و	ر	و	ن	ت	و	س	ع	ه

« **پاسخ** »

ا ارز
ب بانک
پ پس‌انداز
ت تقاضا
س سرمایه

ت تولید
ق قیمت
د درآمد
م مصرف
ت توزیع

و واردات
ع عرضه
ت توسعه
م مالیات
ب بودجه

۴۱- پول ماهیانه یکی از امکاناتی است که در اختیار شما قرار می‌گیرد. ضمن برشمردن مصارف متعدد آن تحقیق کنید که بهترین راه مصرف این پول چیست.

« **پاسخ** »

بهترین راه مصرف پول در اختیار، آن است که با در نظر گرفتن اولویت‌ها انتخاب و سپس مصرف کرد. به عنوان مثال از میان خرید کتاب، رفتن به سینما و یا ناهار در مدرسه می‌توان به خرید کتاب پرداخت و از نیازهای دیگر صرف‌نظر کرد.

۴۲- به‌ترتیب کدام گزینه مبیّن پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) چرا حضور سازمان‌های اقتصادی بین‌المللی در عرصهٔ اقتصاد جامعه ضروری است؟

ب) در کدام حالت، «یخچال» به‌ترتیب یک کالای بادوام و سرمایه‌ای تلقی می‌شود؟

۱) الف- زیرا در سطح جهان به فعالیت و نظارت نهادهایی نیاز است تا با کمک آن‌ها روابط اقتصادی بین کشورها بیش‌تر رونق بگیرد و حقوق همه طرف‌های درگیر در تجارت جهانی جفظ شود. ب- یخچال در منزل به عنوان یک کالای بادوام است، ولی یخچالی که در خانهٔ بستی‌سازی مورد استفاده قرار می‌گیرد، کالای سرمایه‌ای است.

۲) الف- این نهادها با نظارت بر عملکرد تولیدکنندگان در کشورهای مختلف از یک سو آن‌ها را به رعایت بعضی ضوابط و قوانین ملزم کرده و از سوی دیگر سیاست‌های را اعمال می‌کنند تا بیکاری در بخش‌های مختلف کشورهای جهان از بین برود. ب- یخچالی که در کارخانهٔ بستنی‌سازی مورد استفاده قرار می‌گیرد، کالای بادوام است، ولی یخچالی در منزل به عنوان یک کالای سرمایه‌ای است.

۳) زیرا در سطح جهان به فعالیت و نظارت نهادهایی نیاز است تا با کمک آن‌ها روابط اقتصادی بین کشورها بیش‌تر رونق بگیرد و حقوق همه طرف‌های درگیر در تجارت جهانی جفظ شود. ب- یخچالی که در کارخانهٔ بستنی‌سازی مورد استفاده قرار می‌گیرد، کالای بادوام است، ولی یخچالی در منزل به عنوان یک کالای سرمایه‌ای است.

۴) الف- این نهادها با نظارت بر عملکرد تولیدکنندگان در کشورهای مختلف از یک سو آن‌ها را به رعایت بعضی ضوابط و قوانین ملزم کرده و از سوی دیگر سیاست‌های را اعمال می‌کنند تا بیکاری در بخش‌های مختلف کشورهای جهان از بین برود. ب- یخچال در منزل به عنوان یک کالای بادوام است، ولی یخچالی که در خانهٔ بستی‌سازی مورد استفاده قرار می‌گیرد، کالای سرمایه‌ای است.

« **پاسخ** »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

الف) اگر در بررسی خود از سطح جامعه فراتر برویم و صحنهٔ بین‌المللی و جهانی را در نظر بگریم، ملاحظه می‌کنیم که کشورها (بازیگران کلان) با یکدیگر روابط و مبادلات مختلف تجاری و اقتصادی دارند و البته در سطح جهان نیز نهادهایی نیاز است که با کمک آن‌ها روابط اقتصادی بین کشورها بیش‌تر رونق بگیرد و حقوق همهٔ طرف‌های درگیر در تجارت جهانی حفظ شود.

ب) برخی کالاها، خوشان مصرف نمی‌شوند، بلکه در طول زمان خدمات ارائه شده از سوی آن‌ها مورد مصرف قرار می‌گیرد، مثلث یخچال در منزل، به این کالاها در اقتصاد «کالای بادوام» گویند. اگر کالاهای بادوام، در فرایند تولید و به وسیلهٔ بنگاه‌های تولیدی به کار گرفته شوند،کالاهای سرمایه‌ای نامیده می‌شوند. (مانند یخچالی که در کارخانهٔ بستنی‌سازی مورد استفاده قرار می‌گیرد.)

۴۳- کدام گزینه در بردارنده پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟
الف) در رابطه با واقعیت کدام عبارت نادرست است؟
ب) اگر فردی به رغم تغییر زیاد قیمت کالا در بازار، مصرف آن را تغییر ندهد به لحاظ اقتصادی آن کالای «ـــــ» است. نظیر: «ـــــ» می‌گویند. مثل «ـــــ»
ج) محدودیت منابع و امکانات در دسترس انسان، ناشناخته بودن بسیاری از ذخایر معدنی، محدودیت دانش فنی بشر و قابلیت‌های مصارف متعدد امکانات و منابع پدید آورندهٔ چیست؟
د) این مطلب مربوط به چیست؟ اهمیت روز افزون مسائل اقتصادی در اجتماع و حیات جمعی انسان‌ها و تأثیر عوامل اقتصادی بر همهٔ جنبه‌های زندگی فرد، خانواده و جامعه، اعم از اجتماعی، سیاسی و فرهنگی است.
هـ) بر اساس «ـــــ» هر انتخابی مستلزم از دست دادن انتخاب یا انتخاب‌های دیگری است. به‌طور مثال چنانچه کشاورزی کشت گندم را انتخاب اول خود قرار داده و از انتخاب دوم خود که کشت توت‌فرنگی است منصرف شود این عدم انتخاب او به لحاظ اقتصادی چه نام دارد؟
۱) الف) با گسترش و پیشرفت تمدن بشری، اندیشه اقتصادی بشر نیز تکامل یافت و با عنوان علم اقتصاد در جایگاه یکی از مهم‌ترین دانش‌های بشر و علوم دانشگاهی قرار گرفت. ب) بادوام - خودکار و مداد - بی‌دوام - بادکنک ج) موجب شد که استفاده از منابع با حفظ و صیانت از آن‌ها و رعایت عدالت بین نسلی همراه گردد. د) اعتقاد غالب طرفداران اقتصاد آزاد است. هـ) محاسبات دقیق اقتصادی - هزینه - فایده
۲) الف) از آنجا که تغییر در اطلاعات، انگیزه‌ها و توانایی‌ها و توزیع برابر و نابرابر فرصت‌ها در انتخاب‌های انسان تأثیر دارد علم اقتصاد خود را به مطالعهٔ این موارد نیز موظف می‌داند ب) ضروری - نان و دارو - کم دوام - ظروف یکبار مصرف ج) باعث شده انسان‌ها با بهترین روش و در بهترین محل استفاده، انتخاب بهینه‌ای را از منابع و امکانات به‌عمل آورند د) نظریهٔ برخی از اقتصاددانان نسبت به علم اقتصادد است هـ) خرد جمعی - هزینهٔ فرصت از دست رفته
۳) الف) علم اقتصاد مانند علم دیگری دربارهٔ موضوعات متفاوت با روش‌های مختلف بحث می‌کند و برای پاسخگویی به پرسش‌های مشخصی طراحی شده است ب) ضروری - دارو و نمک، تجملی - فرض گران‌قیمت و لوستر ج) وضعیتی را ایجاد کرده که اقتصاددانان به آن کمیابی می‌گویند. د) یکی از دلایل توجه اسلام به اقتصاد است. هـ) قانون حیات انسانی - هزینهٔ فرصت
۴) الف) دانشمندان علوم اقتصادی هم موضوعات اقتصادی چون: مصرف، توزیع، تجارت، فقر و مالیات را با روش‌های علمی مورد مطالعه قرار می‌دهند. ب) ضروری - مسکن و پوشاک - سرمایه‌ای - یخچال و اتومبیل ج) وضعیتی را ساخته که در آن هرکس بتواند با توجه به استعداد و توانایی خود از امکانات منتفع گردد. ج) یکی از نظریات طرفداران اقتصاد دولتی است. هـ) قانون علت و معلولی - انتخاب اصلح

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
الف) «علم اقتصاد» مانند هر علم دیگری دربارهٔ موضوعات معیّنی با روشهای خاصّی بحث می‌کند و برای پاسخگویی به پرسش‌های مشخصی طراحی شده است.
ب) اگر فردی برغم تغییر زیاد قیمت کالا در بازار مصرف آن را تغییر ندهد، بلحاظ اقتصادی آن، کالای «ضروری» است نظیر: «دارو و نمک» ولی اگر فرد با کوچکترین تغییر در قیمت، مصرف کالایی را تغییر دهد اصطلاحاً به آن، کالای «تجملی» می‌گویند. مثل «فرش گران‌قیمت و لوستر»
ج) محدودیت منابع و امکانات در دسترس انسان، ناشناخته بودن بسیاری از ذخایر معدنی و محدودیت دانش فنّی بشر و قابلیت‌های مصارف متعدّد امکانات و منابع در مجموع وضعیتی را ایجاد کرده است که اقتصاددانان از آن با عنوان «کمیابی» یاد می‌کند.
د) یکی از علّت‌های توجه اسلام به اقتصاد، اهمیت روز افزون مسائل اقتصادی در اجتماع و حیات جمعی انسان‌ها، و

۴۴- پدر حسین مقداری پول دارد، ملاک بهترین استفاده از این امکان چیست؟

۱) حفظ و صیانت و پس‌انداز آن
۲) به‌دست آوردن بیشترین منافع و رفاه
۳) به‌دست آوردن سطح رفاه بالاتر و رفع نیازهای مادی
۴) به‌کارگیری و استمرار در رفع یکی از نیازهای طبیعی

« **پاسخ** »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ملاک بهترین استفاده از منابع و امکانات به‌دست آوردن بیشترین منافع و سطح بالاتری از رفاه برای انسان در تمامی نیازهای طبیعی است.

۴۵- شخصی در محل کار خود، برای انجام فعالیت‌های خویش از سوی اداره، کامپیوتری دریافت کرده است؛ به همین دلیل کامپیوتر شخصی خود را به یک سازمان خیریه جهت استفاده در واحد حسابداری مربوطه اهدا می‌کند. به‌ترتیب: کامپیوتر این شخص در محل کار، کامپیوتر شخصی او پیش از اهدا و پس از اهدا جزو کدام دسته از انواع کالا شناخته می‌شوند؟

۱) کالای سرمایه‌ای - کالای تجملی - کالای واسطه‌ای
۲) کالای واسطه‌ای - کالای تجملی - کالای سرمایه‌ای
۳) کالای واسطه‌ای - کالای بادوام - کالای واسطه‌ای
۴) کالای سرمایه‌ای - کالای بادوام - کالای سرمایه‌ای

« **پاسخ** »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- کامپیوتری که در محل کار به شخص داده شده تا در فرایند کاری او مورد استفاده قرار گیرد، کالای سرمایه‌ای محسوب می‌شود.
- کامپیوتری که در منزل به‌منظور کارهای شخصی استفاده می‌شده، کالای بادوام است؛ اما پس از اهدا به مؤسسهٔ خیریه و به‌کارگیری در واحد حسابداری به کالای سرمایه‌ای بدل می‌شود.

۴۶- دیدگاه آموزه‌های اسلامی دربارهٔ اقتصاد در کدام گزینه به‌درستی بیان نشده است؟

۱) اقتصاد در زندگی و اجتماع و حیات جمعی انسان نقش مهمی دارد و تلاش انسان در این زمینه شایستهٔ تقدیر است.
۲) عقل انسان به تنهایی برای موفقت اقتصادی و رسیدن به هدف کافی نیست.
۳) به‌دست آوردن رفاه اقتصادی و اجر اخروی، صرفاً در گروی رابطهٔ فرد با خدا نیست.
۴) اهداف، برنامه‌ها، قوانین و روش‌هایی را برای پیشرفت انسان با کمترین هزینه معرفی کرده است.

« **پاسخ** »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. آموزه‌های اسلامی بی‌اعتنایی به مسائل دنیوی و اقتصادی را قبول ندارد و به‌دست آوردن آخرت را در گرو از دست دادن و کنار گذاشتن دنیا نمی‌داند.

۴۷- احمد مبلغ ۴۰۰,۰۰۰ تومان عیدی دریافت کرده است؛ کدام مفهوم اقتصادی زیر در رابطه با استفادهٔ مطلوب و بهینه از منبع مالی احمد، موردنظر نمی‌باشد؟

۱) مسئلهٔ کمیابی و محدودیت منابع
۲) کمال‌جو بودن انسان در رفع نیازهای تازه
۳) تأمین سطح بالاتری از رفاع با رفع نیاز خود
۴) هزینهٔ فرصت و انتخاب بهترین و برترین گزینهٔ پیش‌رو

« **پاسخ** »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. احمد برای مصرف مطلوب و اقتصادی منبع مالی خود می‌بایست به محدودیت منابع موجود در دستری خود و در پی آن هزینهٔ فرصت انتخاب خود توجه نماید تا با رفع نیاز به سطح بالاتری از رفاه دست یابد. اما هنوز انتخابی صورت نگرفته و نیازی رفع نشده تا مسئلهٔ کمال‌جویی و رفع نیازهای تازه عنوان شود.

۴۸- بالا رفتن قیمت دارو به‌دلیل شرایط اقتصادی چه تأثیری بر مصرف آن دارد؟

۱) دارو کالایی ضروری است، پس افراد مصرف خود را افزایش می‌دهند.
۲) دارو کالایی لوکس است، پس افراد مصرف خود را تغییر می‌دهن.
۳) دارو کالایی ضروری است، پس افراد مصرف خود را تغییر چندانی نمی‌دهند.
۴) دارو کالایی لوکس است، پس افراد مصرف خود را کاهش می‌دهند.

« **پاسخ** »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
دارو کالایی ضروری است، پس افراد حتی با تغییر زیاد قیمت کالا در بازار، مصرف آن را تغییر نمی‌دهند.

۴۹- پدر احمد برای تجهیز و تسهیل فرایند تولید در بنگاه تولیدی خود، در کدام دسته از کالاها باید سرمایه‌گذاری کند؟

۱) کالاهای مصرفی
۲) کالاهای ضروری
۳) کالاهای سرمایه‌ای
۴) کالاهای تجملی

« **پاسخ** »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

- «کالاهای سرمایه‌ای» جهت ادامهٔ فرایند تولید تولید و تسهیل و تجهیز آن توسط تولیدکنندگان به‌کار گرفته می‌شوند، بنابراین پدر احمد بهتر است منابع مالی خود را به خرید این دسته از کالاها اختصاص دهد.
- سه گروه دیگر کالاهای ذکر شده، در فرایند تولید و تسهیل و تجهیز آن نقشی ندارند.

۵۰- کدام‌یک از موارد زیر، در تولید و عرضهٔ محصولات داخلی نقش مستقیم دارند و جزء کدام گروه از بازیگران و فعالان عرصهٔ اقتصاد قرار می‌گیرند؟

۱) مؤسسات بین‌المللی - بازیگران کلان
۲) مؤسسات انتفاعی - بازیگران خرد
۳) خیریه‌ها - بازیگران کلان
۴) دولت‌ها - بازیگران خرد

« **پاسخ** »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

بازیگران اقتصادی
- خرد
  - افراد
  - خانواده ها
  - شرکت ها
  - موسسات انتفاعی
  - موسسات غیرانتفاعی
  - خیریه ها
- کلان ← دولت
- موسسات بین المللی